

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 października 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił K. B. wypłaty świadczenia niezrealizowanego po zmarłej w dniu 1 listopada 2020 r. H. K.. W uzasadnieniu wskazano, że brak było podstaw do wypłaty niezrealizowanego świadczenia, ponieważ wnioskodawczyni nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego ze zmarłą, a poza tym nie pozostaje w kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłej, jak również H. K. nie pozostawała na jej utrzymaniu.

/decyzja k.37 akt ZUS/

W dniu 19 listopada 2021 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie K. B. od ww. decyzji, w którym wniosła o jej zmianę i wypłatę niezrealizowanych świadczeń po zmarłej babci H. K.. W treści odwołania podkreśliła, że od kilku lat opiekowała się schorowaną babcią, a w czasie jej pobytu w szpitalu, co miało miejsce w ostatnich miesiącach jej życia, regularnie opłacała rachunki za mieszkanie. Pobyt H. K. w szpitalu spowodował zaś, że nie pobrała ona świadczeń emerytalnych za wrzesień, październik oraz listopad 2020 r. (H. K. nie posiadała konta bankowego).

/odwołanie k.3 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniosł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.3 – 4/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny :

H. K. urodziła się (...), a zmarła w dniu 1 listopada 2020 r. W chwili śmierci nie pozostawała w związku małżeńskim. H. K. w chwili śmierci posiadała prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu R. K. (wysokość świadczenia wynosiła 1 919,12 zł).

/okoliczności bezsporne/

Wnioskodawczyni K. B. jest wnuczką H. K.. W dniu 11 października 2021 r. K. B. złożyła wniosek o wypłatę niezrealizowanego świadczenia po zmarłej.

/okoliczność bezsporna, wniosek k.29 – 30 odwrót akt ZUS/

Wnioskodawczyni K. B. od kilku lat, a w szczególności w ostatnich 6 miesiącach życia H. K., stale opiekowała się babcią m.in. robiła zakupy, opłacała rachunki, zawoziła do lekarza. Z uwagi na podeszły wiek oraz demencję starczą, H. K. właściwie nie opuszczała domu (poruszała się przy balkoniku), jak również nie była w stanie kontrolować terminowości dokonywania opłat. Pomimo faktu, że H. K. otrzymywała co miesiąc rentę „do ręki”, to jednak z środków tych nie pokrywała kosztów swojego utrzymania (środki te prawdopodobnie ukrywała). Wnioskodawczyni z własnych środków zgromadzonych na rachunku bankowym m.in. kupowała dla babci żywność, czy też spłacała raty zaciągniętego przez H. K. kredytu (za aparat słuchowy), bądź innych zobowiązań (m.in. zaległości w opłacie za wodę), czy też rachunków za czynsz. K. B. na utrzymanie babci przeznaczała miesięcznie kwotę około 1 200,00 zł. Począwszy od dnia 19 września 2020 r. do dnia śmierci, H. K. przebywała w szpitalu (nie pobrała świadczeń rentowych za wrzesień oraz październik 2020 r.). K. B. zarabia miesięcznie około 10 tys. zł.

/zeznania wnioskodawczyni min.00:04:16 – 00:09:55 rozprawy z dnia 23 lutego 2022 r., płyta CD k.40, dokumentacja k.5 – 18/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację zawartą w aktach ZUS oraz aktach sprawy, a także w oparciu o zeznania wnioskodawczyni, które znalazły potwierdzenie w złożonej dokumentacji.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z jednoznacznym brzmieniem art. 922 § 2 k.c. - nie należą do spadku prawa i obowiązki zmarłego ściśle związane z jego osobą, jak również prawa, które z chwilą jego śmierci przechodzą na oznaczone osoby niezależnie od tego, czy są spadkobiercami. Zatem do spadku należą cywilnoprawne prawa i obowiązki zmarłego o charakterze majątkowym, w tym ekspektatywa wierzytelności - jako prawo majątkowe, a niemajątkowe prawa i obowiązki wygasają z chwilą śmierci ich podmiotu i na nikogo przejść nie mogą. Za jednolicie ugruntowany w judykaturze uznać należy pogląd, że do spadku nie należą prawa do świadczeń powtarzających się z zakresu ubezpieczeń społecznych i zabezpieczenia emerytalnego. Zatem emerytury i renty, jako prawa zmarłego ściśle związane z jego osobą, nie są przedmiotem dziedziczenia (por. uzasadnienie wyroku TK z dnia 12 listopada 2001 r. P. 2/2001 OTK ZU 2001/8 poz. 249, uchwałę składu siedmiu sędziów SN z dnia 26 lutego 1965 r. wpisaną do księgi zasad prawnych III PO 22/64 OSNCP 1965/7-8 poz. 107, uchwałę składu siedmiu sędziów SN z dnia 19 grudnia 1968 r., również wpisaną do księgi zasad prawnych, III PZP 59/68 OSNCP 1969/5 poz. 84).

Roszczenia o emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych mogą być jednak dochodzone według regulacji wyjątkowej, zawartej w art. 136 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz.291) Zgodnie z brzmieniem art.136 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Hipoteza wskazanej normy ma szeroki zakres, obejmując nią wszystkie przypadki niezrealizowania świadczenia w okresie między wystąpieniem z wnioskiem o emeryturę lub rentę a śmiercią uprawnionego, czyli zarówno te, gdy zgon nastąpił w trakcie postępowania o przyznanie świadczenia, jak i te, gdy dotknął on osobę już mającą ustalone decyzją organu rentowego lub wyrokiem sądowym prawo do emerytury (renty).

Zatem niezrealizowane świadczenie emerytalne lub rentowe w rozumieniu zacytowanego przepisu to takie świadczenie, do którego prawo zostało już ustalone lub co najmniej osoba uprawniona wystąpiła o nie jeszcze za życia, ale nie zostało ono jej wypłacone, niezależnie od przyczyn opóźnienia w wypłacie świadczenia. A contrario świadczenie zrealizowane to takie świadczenie, które dotarło do rąk osoby uprawnionej albo zostało przekazane na konto bankowe wskazane przez uprawnionego. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa 386/13, LEX nr LEX nr 1428144).

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia, czy K. B. przysługuje prawo do wypłaty świadczenia H. K. jako świadczenia niezrealizowanego.

Zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje jednoznacznie, że wnioskodawczyni sprawowała stałą opiekę nad swoją babcią H. K., co z kolei sprowadzało się m.in. do robienia zakupów, opłacania rachunków, czy też zawożenia babci do lekarza. Wprawdzie H. K. pobierała własne świadczenie rentowe, to jednak, z uwagi choćby na stan zdrowia oraz jej podeszły wiek, nie sposób przyjąć, że przeznaczała te środki na własne utrzymanie (środki te prawdopodobnie ukrywała). Nie ulega również wątpliwości, że wnioskodawczyni była emocjonalnie związana z babcią, a tym samym nie może dziwić, że nie tylko opiekowała się nią, ale też ponosiła koszty związane z egzystencją babci. Z własnych środków pokrywała opłaty za czynsz, czy też spłacała raty kredytu. Co więcej, od dnia 19 września 2020 r. do dnia śmierci, H. K. przebywała w szpitalu i nie pobrała świadczeń rentowych za wrzesień oraz październik 2020 r., a tym samym uzasadnione jest twierdzenie, że cały ciężar jej utrzymania spoczywał wówczas właśnie na wnioskodawczyni.

Mając za uwagę wszystkie przytoczone wyżej okoliczności niniejszej sprawy oraz treść powołanych przepisów, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć

ZUS wypożyczając akta rentowe

S.B.